

УДК 371.132:796.5

Коллегаєв М.Ю.

канд. пед. наук, доцент, КЗ «Хортицька Національна академія» м. Запоріжжя

ОСОБЛИВОСТІ МАРКЕТИНГУ ПРИГОДНИЦЬКОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ НА ЧЕТВЕРТИЙ РІК ВІЙНИ

Повномасштабна агресія рф проти України значною мірою змінила багато сфер життя українців та бізнесу. У перші місяці війни фактично припинилася чи була адміністративно обмежена спортивна, фізкультурно-оздоровча та

туристична діяльність у країні [1]. Мільйони людей виїхали за межі країни або стали внутрішніми переселенцями. Проте вже у другій половині 2022 року ситуація частково стабілізувалася та було зменшено або повністю знято багато обмежень на ці види діяльності у різних регіонах України. У проведеному нами у 2022-2025 роках дослідженнях було показано, що починаючи з Карпат та Закарпаття, потім у регіонах Західної та пізніше Центральної України з певними вимогами безпеки частково відновилося багато видів змагальної, рекреаційної та туристичної діяльності [1], [2], [3].

Також, у 2023 році нами було проаналізовано перспективи та особливості діяльності українських туроператорів пригодницького та інших активних видів туризму у контексті попереднього кризового досвіду [4]. Нами було показано, що після 15 місяців війни, в дорогому ціновому сегменті продовжують успішно працювати і розширювати географію такі національні лідери пригодницького туризму як «Паганелі» та «Роhоd V Gогу», при цьому пропозиції «Плану-Б» скоротилися до мінімуму в середньому ціновому діапазоні. Загальною маркетинговою тенденцією стало те, що ціни турів почали вказуватися без вартості перельотів, що свідчить про те, що пропоновані тури частково орієнтовані на клієнтів, які виїхали з України. Фірми, які, ймовірно, мають російське коріння («Вертикаль-Тур», «Поклик гір» та «Йдемо в похід!») у 2022 році припинили свою діяльність [4].

Наприкінці 2025 року, на четвертий рік війни, нам представляється актуальним продовжити дані дослідження, оскільки міжнародний пригодницький туризм, будучи локомотивом розвитку всієї світової індустрії туризму, неодноразово показував унікальну стійкість та швидку відновлюваність у глобальних кризах пандемії COVID-19 [5] та світової фінансової системи 2008-2009 років [6].

Аналіз ринку пригодницьких та активних турів наприкінці 2025 року показав, що значна частина невеликих місцевих та регіональних фірм припинила свою діяльність. Водночас такі відомі регіональні туроператори, як «ExtremeGuide» (Одеса), «Дикий Тур» (Київ) структурували свою діяльність на

організацію власних турів (рафтинг, трекінг) Україною та розширили турагентський продаж закордонних пригодницьких турів. Заявили про себе такі представники даного сегменту, як «LuckyFox Travel» (Київ) та «4 сторони» (Київ).

Маркетингову нішу ексклюзивних альпіністських турів «Вертикаль-Тура», що пішов з України в 2022 році, зайняв новий туроператор «AlpoMania», який має свою команду досвідчених гідів, організовує власні тури та бере участь у кооперації популярних міжнародних програм «7 вершин» та «7 вулканів». Крім того, слід зазначити, що регіональний туроператор «Клуб KULUAR» перетворився на одного з національних лідерів-туроператорів пригодницького туризму з великою командою гідів та численними напрямками активних подорожей (рафтинг, трекінг, альпінізм, фрірайд) Україною та багатьма країнами зарубіжжя [8].

З нових маркетингових рішень слід виділити нову фірму «Авторські тури» – агрегатора активних турів різних (українських та зарубіжних) туроператорів [9]. Їхній сайт із зручним інтерфейсом побудований за тими ж принципами, як і у популярних агрегаторів бронювання житла. Це нове для України рішення у даному сегменті.

Проведене дослідження виявило такі маркетингові тенденції розвитку пригодницького туризму в Україні на четвертий рік війни:

- у вартості закордонних турів не враховується вартість перельотів та трансферів. Групи самостійно збираються у початковому пункті подорожі, що свідчить про значну орієнтацію на клієнтів, які виїхали з України;

- діючі туроператори активних турів продовжують розвивати та розширювати свої напрями у регіонах Центральної та Західної України та окремих країнах (Туреччина, Грузія, Балкани) як повноцінні оператори, активно поєднуючи з турагентською діяльністю за закордонними напрямками;

- національні лідери пригодницького туризму «Паганелі», «PohodVGory», «KULUAR», а також компанії «ExtremeGuide» і «AlpoMania», що швидко

розвиваються, зібрали у себе великі команди досвідчених гідів, що спеціалізуються за певними країнами та видами подорожей;

– на ринку з'явився перший агрегатор активних турів різних (українських та зарубіжних) туроператорів із зручним сайтом бронювання.

Список використаних джерел:

1. Коллегаєв М.Ю. Активні подорожі похідного типу в Україні під час воєнного стану. *Світові досягнення і сучасні тенденції розвитку туризму та готельно-ресторанного господарства. Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції*, 25 листопада 2022 р., м. Запоріжжя. 2022. С. 197-201.

2. Коллегаєв М.Ю. Адаптація змагальної діяльності у спортивному туризмі в Україні після півтора року війни. *II Міжнародна науково-практична конференція «Світові досягнення і сучасні тенденції розвитку туризму та готельно-ресторанного господарства»*, 10 листопада 2023 р. м. Запоріжжя : Запорізька політехніка, 2023. С. 306-310.

3. Коллегаєв М.Ю. Особливості розвитку дитячо-юнацького похідного туризму в Запорізькому регіоні у воєнний період. *Сучасні тенденції спрямовані на збереження здоров'я людини. Збірник наукових праць Національного фармацевтичного університету*. Харків, 2025. Випуск 6. С. 286-290.

4. Коллегаєв М.Ю. Перспективи післявоєнного розвитку сегменту зарубіжних активних подорожей у контексті попереднього кризового досвіду. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. Серія: географія. Тернопіль: СМП «Тайп». № 2 (Випуск 55). 2023. С. 43-48.

5. Heather Kelly. Adventure Travel Business Outlook Improves from 2020 to 2021. *Adventure Travel News*, 12 October 2021. URL : <https://www.adventuretravelnews.com/adventure-travel-business-outlook-improves-from-2020-to-2021> (дата звернення: 14.10.2025)

6. Stowell Shannon ATTA's Stowell Quoted in MarketingWeek Around Adventure Travel Stats and Trends : Marketing Week. *Adventure Travel News*, 23 November 2011. URL: <http://www.adventuretravelnews.com/attas-stowell-quoted-in-marketingweek-around-adventure-travel-stats-and-trends> (дата звернення: 16.10.2025)
7. Alpomania. URL : <https://alpomania.com/ua/7-vershin/> (дата звернення: 18.10.2025)
8. Клуб KULUAR. URL : <https://kuluarpohod.com/ua/trainers/> (дата звернення: 18.10.2025)
9. Авторські тури. URL : <https://author-tour.com.ua/ua/tour> (дата звернення: 18.10.2025)